"KAM JDOU TY PENÍZE?"

(Pro "Denní Pokrok" píše Netunický.)

Pod shora uvedeným ohlavením četl jsem v "Denním Pokroku" ze dne 26. m. m. článek, pocházející z péra všeobecně chvalně známého krajana p. Jana L. Kutáka. Dopis datován jest ve Verdigre, Neb., a také plně osadě té jest věnován. A myslím, že bylo již skutečně na čase, aby nějaká štika mezi ty kapry vjela a Iškovu kampanní ustálenou vodu probrázdila a vyčistila.

Bylo mi vždycky divné, že se ve Verdigre až dosud nevyskytl žádný z našinců, který by se energicky uchopil práce (která ve skutečnosti žádnou prací není) a hleděl přiměti tamní krajany, aby, již proto, že se jim dobře daří, nepokládali to za cíl svého života a konali svoji národní povinnost. Nechci tímto upírati jisté přednosti v národním a společenském životě našim sousedům ve Verdigre. Nikoliv! Oni tam mají krásnou síň Z. Č. B. J., nový moderní kat. kostel s českým knězem, pořádají se tam každoročně různé slavnosti, vyučuje se tam češtině, hraje české divadlo atd. Ale tady právě jest ten oříšek. Osada, která má takové předáky "na národa roli dědičné" již sešedivělé, kteří jako zákopníci probili se krušnými počátky osazování této krajiny a všemožným způsobem hleděli udržovati mateřský jazyk pro svoje dítky, čelíce při tom různým nedostatkům a překážkám; osada, jež během let vzrostla na jednu z největších ve státě, co se naší národnosti týče, kde jsou farmáři, kteří, jak před časem napsala "O. A.", že "jeden z takových by lehce postavil "Husův Dům", aniž by to finančně pocítil"; osada, kde, jak jsem pravil, mají pochopení pro český jazyk tolik, že tam letos zavádí češtinu na střední škole (viz "Br. Věstník" ze dne 10. list. 1916) — osada ta se nevzmůže, aby v této nejkritičtější době, kdy národ náš prodělává svoje "buď" a "nebo", vzpřímila svoji českou šíj a ruku v ruce šla s oněmi tisíci pravých Čechů, kteří hned na počátku války vystihli situaci a směr, kterým máme jíti. Co jest nám platna úsilovná snaha udržeti český jazyk v této zemi, když tam za mořem bude svěřepým násilníkem hrubě potlačován a v prach zašlapán, když podaří se zbrani jeho zvítěziti! Myslím, že dnes každý, poněkud upřímně cítící Čech, měl by míti tolik prozíravosti. Situace jest tak jasná, tak průhledná, že člověk musí býti buď nevědomec, zaprodanec a nebo pohodlný a vypočítavý sobec, aby neviděl že nastal okamžik pro každého jednotlivce, aby se ukázal v pravém světle svého češství, jímž se (kde ho to nic nestojí?) tak rád ohání.

Ne, český národ nezachrání zdejší "Matice Školská", bude-li kmen národa vyhlazen, bude-li každá česká škola v naší otčině pod kontrolou Prušáka a každý český projev přísně trestán, jako se děje v Poznani s Poláky.

Ve Verdigre a okolí jest veliký počet českých katolíků, kteří všemožně se snaží, aby svoje potomky ve své mateřštině vychovávali. Co vám to bude platné, krajané katoličtí, když vše rdousící hydra prušáckého militarismu sevře Čechy a přivodí, že dítky vašeho vyznání budou mrskány za to, že se modlí v mateřské své řeči ve škole, rodiče a učitelové za to trestáni pokutou, vězením, nebo vyhnanstvím a zabavením majetku? (Poznaň) — Či myslíte, že jest to "vůle boží", když německý, nebo rakouský císař řekne, že to tak býti musí, že oni jsou těmi vyvolenými aby řídili osudy národů a tím, aby trpělivě nesli břímě, které lotři oni jim připravili? Věříte tomu skutečně, že, když kaiser řekne: "Já a Bůh", že on jest ten jemuž vyšší moc dáno bylo výhradní právo šířiti násilí a hrůzu?

Snad tomu věří mnohý z vás, ale víra taková jest škodná jak vám, tak celému člověčenstvu. Leč vrátím se zpět, bych mohl poukázati na jiné nedostatky pravého češství ve Verdigre. Píší-li o katolických krajanech, musím především zdůrazniti, že si postavili nádherný kostel, jehož cenu neznám. Mám před sebou Benediktinský denník "Národ", vycházející v Chicagu, ze dne 10. list. 1916, v němž se nalézá fotografický snímek oné budovy a pod tím delší článek, vztahující se na "posvěcení chrámu", jež konalo se dne 25. října t. r. Slavnost se vydařila, dle doznání nepodepsaného pisatele a veliký kredit jest dáván těm, kteří "koupili" okna, zvon, kazatelnu a j. Nuže, pro koho vlastně jste kupovali všechny tyto luxurní věci, za které jste nešetřili stovkami. Tady jste byli plni nadšení, neskrblili jste při konání své náboženské povinnosti (??) a snad věříte, že jste učinili velice záslužný čin, když jste se hromadně předstihovali v obětech — pro co? Vy jste ten kostel postavili, vy jste jej prostřednictvím církevních hodnostářů vysvětili a svému účelu obřadně odevzdali. Ale kdo z vás má právo říci: Já jsem jeden z podílníků, jeden z majitelů tohoto božího stánku, na který jsem vynaložil veliké peníze a slovo mé a hlas můj jest jedním z rozhodujících činitelů?! Ne, vy to říci nemůžete!! Stánek váš, na který jste tolik hrdi, váš není, vy jste jej postavili a darovali církevní propagandě se sídlem v Římě, která jest jediná autorita, mající svrchovanou moc nade vším církevním majetkem. Většina z vás to zajisté ví — vlastně by to měl věděti každý — ale vy se nad tím nepozastavujete a neptáte se: "kam ty peníze jdou." vy jen platíte, platíte a zase platíte. Vy jste zajisté spokojeni, když se kochá te pohledem na dobře se mající hodnostáře, když se představí ve zlatem a stříbrem vyšívaných robách, které vás oslní a zaslepí a kteréž jste krvavě zaplatili, aniž byste si vzpomněli vašeho Ukřižovaného, který prý chodil bos, nebo v sandálech a v praobyčejné sukni.

Nač všechna ta pompa, ta nádhera a přepych, kteréž vše domnělý zakladatel vaší církve tolik odsuzoval a pro lidi přepychu holdujícím měl jen opovržení. Ale dejme tomu. Jest to zajisté vaše osobní libůstka, za kterou si platíte sami. Ale je snad to váš jediný cíl, platit na obohacování Říma, totiž církve římské, která ani sama neví, jak jest bohatá a při tom s ledovou netečností, nebo s úšklebkem odmítati třeba jen nepatrnou částku na osvobození vaší staré vlasti, nebo vlasti svých rodičů a příbuzných? Jest vám ten Řím tak drahým, že jste k vůli němu zapomněli, co znamená svoboda národů, nebo schválně se zdržujete činnosti, aby v pádu, že Prušák zvítězí, mohl Řím s pruským militarismem slaviti orgie nad zbytky vyvražděného národa! Hleďte, vždyť i již vaši spoluvěřící v Clevelandu úředně přistupují ("Slavie" 28. list. 1916) tam již počíná se probouzeti jejich české svědomí. Budete následovati příkladu jejich?

České evangelické církve pracují společně s "nevěrci" již po delší dobu — proč? Poněvadž jsou to Češi, vážící si svobody, kteří ví, že náboženské přesvědčení jejich a žádného jiného nemá s tím co činit, že jest to prostě Jejich povinnost. Všechna čest jim a katolíkům v Clevelandu, Ohio!

A nyní několik opeprených slov našim "svobodářům". Jak přítel Kuták praví, jsou tam (ve Verdigris) asi čtyři "Iškarioti", kterým také nejde do mozkovic, — "kam ty peníze jdou", — ač ještě sami téměř ničím nepřispěli. Připomínám příteli K., že jest to obvyklý úskok lidí, kteří se ze zištných příčin vyhýbají sáhnouti do kapsy. Člověk, který věnuje celý čtvrťák na tak vznešený účel, o jehož uskutečnění usiluje Č. N. S. a pak ještě má tu drzost to vyřknouti a poctivým lidem nadávati, jest sprosťák. Za takového "svobodáře" se musíme hanbit! A takoví lidé dnes svým vlivem, byvše otráveni rakušáckými agenty a uneseni sobeckými zájmy, způsobili, že ve Verdigre, Nebr., jest smysl pro osamostatnění Čech zdeptán a sesměšněn. Tam platí jedině mezi svobodáři: "Vesmír" řekl, že jsi to humbug a Iška ví o čem mluví. Iška jest při nás a my jsme při něm!

Dobrá. Buďte si tedy při své modle, klaňte se jí jako ti staří Israeliti zlatému teleti, ale pro vše na světě žádám vás, byste se nehlásili mezi svobodomyslné Čechy, leč byste se jako tací představili. Nechlubte se před veřejností na př. vámi odbývanými přednáškami, na nichž se každý řečník ohání Havlíčky, Komenskými a jinými harcovníky národa českého, když ve skutečnosti je svojí vypočítavou pohodlností hanobíte a znecuťíváte. Či snad se domníváte, že Havlíček, náš národní mučenník, pracoval pro Rakousko? Nebo myslíte, že Komenský šel do vyhnanství jenom, "aby se prošel?" Den se stále krátí a je tudíž potřeba tím úsilovnější práce, neboť my chceme pracovati v jasu slunečním, chceme-li toho samého jasu hřejivého a osvěžujícího pro naše ubohé trpitele, pro ty otroky násilnické zvůle získati.

Vystupte všichni přímo s otevřeným hledím: nedávejte čtvrťáky, nesouhlasíte-li s naším hnutím, nýbrž řekněte veřejně, že jste buď Rakušáci nebo Čecho-Američané, kteří s toužebností vzhlíží k době, kdy červánky svobody se rozbřesknou nad českou zemí a my pak budeme vědět, na čem jsme. Dovedete se dobře snášeti s katol. krajany ve všem téměř počínání, nuže, sejděte se dle možnosti a příležitosti, nebo pracujte samostatně.

Pan A. V. K. mi snad bude zazlívati tyto řádky, ježto jsme si v této záležitosti vyměnili dopisy, vztahující se na založení odbočky "Č. N. S.", což jsem pro jisté příčiny nepodporoval, nýbrž nadšeně odporučoval akci jednotlivců, jako se stalo v Niobrara, Nebr.

Usmrcen autotruckem.

Chicago, Ill. — V noci ze soboty na neděli, právě o půlnoci, událo se na 22. a Laflin ulici neštěstí, jemuž padl za oběť život mladého krajana, 20letého Tomáše Nerada, jenž bydlil se svou matkou, podruhé provdanou paní Kristinou Hlaváčkovou a s ostatními sourozenci v domě čís. 1910 Loomis ul. Paní Hlaváčková ovdověla před 14 roky a s prvým manželem měla sedm dítek. Jeden zemřel již dříve a Tomáš skonal za zvláštních okolností v neděli v nemocnici sv. Antonína. V sobotu po večeři prohlásil Tomáš, jenž byl zaměstnáním vozka, že půjde navštíviti svého strýce, Jana Vacka, který vlastní hostinec v čísle 1925 Loomis ulice. Sešel se tam se svými přáteli Karlem Sedláčkem a Janem Špačkem a při přátelské zábavě zdržel se tam do noci. Později zastavil před hostincem autotruck, který řídil Jan Veselý, bydlící v čísle 1508 záp. 17. ulice. Veselý byl hodně veselý — ba někomu se zdálo, že jest podnapilý. — Když blížilo se již k půlnoci, požádal pan Vacík společnost, by se rozešla s upomenutím, že musí místnost zavříti. Antonín Nerad prohlásil, že se vrátí karou do Lyons. Tomáš se rozhodl, že pojede s Veselým do garáže na Whiple ulici. Starší bratr Tomášův, František, zrazoval jej, aby šel raději domů, ale Tomáš pravil, že ještě před spaním rád by se projel. Posadil se tedy na autotruck vedle Veselého a jeli jižně po Loomis ulici. Na rohu 22. ul. zahnul Veselý stroj k jihu, ale dle všeho učinil příliš ostrou zatáčku, neboť Tomáš spadl pod kola a zadní kolo přejelo mu přes břicho. Ačkoliv byl Nerad smrtelně zraněn, vstal ještě, posadil se znovu na autotruck a jel až do garáže. Co tam dělal anebo jakého ošetření — zdali vůbec nějakého se mu tam dostalo, není známo, neboť Tomáš o osudné nehodě málo řekl. Domů se vrátil sám v neděli kolem půl osmé hodiny ranní. Sotva že vešel do světnice, sklesl na židli a dřímal. Matka, jakož i brtr Frank a sestra Vlasta si všimli, že má roztrhané šaty a že hrozně vyhlíží. Tázali se jej, co se mu stalo a kde byl tak dlouho. Nechtěl říci, až později teprve se svěřil matce, že byl přejet autotruckem a že trpí hrozné bolesti. Nyní ovšem uložili jej ihned do postele a přivolán dr. Kohen, který seznal, že stav jeho jest velmi vážný a dal jej dopraviti do nemocnice sv. Antonína. Bratr František provázel nemocného do nemocnice a po poledni mu lékaři sdělili, že stav Tomášův jest tak kritický, že stěží vydrží. Paní Hlaváčková šla ihned odpoledne za synem do nemocnice a byla u jeho lůžka až do 4 hodin odpoledne, kdy zemřel. Josef Veselý bude ovšem předvolán k inkvestu a bude muset porotě vysvětlovati, jak se neštěstí událo. Včera pravil, že vůbec ani nepozoroval, že Tomáš spadl se sedadla.

Za poranění.

Cleveland, Ohio. — Krajan Ant. Váně, bydlící v čísle 5109 Anson ave., podal žalobu proti společnosti pouliční dráhy, od níž požaduje obnos $10,000 odškodného za zranění, jež bylo mu způsobeno za jízdy na pouliční káře. Pan Váně udal, že kondukter nezavřel dvéře, když na káru vstoupil, čímž zavinil, že vypadl z káry, když ta na ostré zatáčce prudce se naklonila. Při pádu na ulici zachycena byla jeho noha kolem káry a tři prsty mu rozdrceny. Za ztrátu tří prstů a promeškaný čas, ježto byl nucen v době několikaměsíčního léčení v nemocnici sv. Alexe stráviti, pozaduje obnos $10,000 odškodného. Pan Váně jest ženat a následkem poranění jest již delší dobu bez zaměstnání.

Poklad v staré sukni.

Cleveland, Ohio. — Probátní soudce Hadden poslal v pondělí do městského chudobince asi 60letou Marii Novákovou, bydlící do nedávna v podkrovní světničce v kterémsi činžáku u Eagle Ave. Nováková je zde domněle bez přátel a poslední čas, následkem všeobecné vysílenosti byla veškeré práce neschopnou. Před probátním soudce dostala se na podnět sousedů a do warrensvillské útulny rovněž. Nováková přivezena do ústavu v rozedraných šatech a tamnější dohlížitelka zavedla ji hned do koupelny a nový odchovance přinesen. Nováková se starými šaty nechtěla se však nikterak rozloučiti a propukla v bolestný pláč, když zvláště její sukně byla odložena do starých hadrů a určena ku spálení. Správce útulny W. H. Thompsonovi byl nářek staré ženy nápadný a proto rozkázal, aby dotčená sukně byla rozpárána. Když se tak stalo, poklad byl objeven. Nováková měla zašitý v podšívce svého úboru celý svůj majetek — $1,991 úbrnem. Pod podšívkou objeveny dollarové, pětidollarové i dvaceti dollarové bankovky, jakož i několik mincí zlatých. Když Nováková zvěděla, že úspory její byly zachráněny, uklidnila se a vůči ošetřovatelce vypravovala, že své peníze nastřádala za dvacetileté lopoty v hadrovnách na Pittsburg ave. a staré Broadway. Její život v nové vlasti byl prý těžký a osamělý. Jedla pouze jednou denně a šetřila, aby ve vysokém stáří dobrodinců nepotřebovala. Správce ústavu oznámil případ Novákové úřadům, které jí opatrovníka ustanoví. V chudobinci Marie Nováková zůstane, pokud její příbuzní — má-li zde nějaké — nebudou úřady vyhledáni. V podobném případu stařena svěřena by byla dotčeným příbuzným a probatní úřad by přihlížel k tomu, aby dotčené úspory byly v její prospěch užity.

OSOBNÍ

— Dr. Sedláček s chotí a dcerškou byli v neděli v Plattsmouth, Neb. Také manželé J. Líbalovi a právník A. A. Tenopír tam byli. Všichni jeli v autu pana Líbala a byli hostmi krajana p. V. Vejvody. —

Do Omahy přijeli a v hotelu Praha se ubytovali:

Jan Černý, Leigh, Neb.; Vaclav Matějka, Humboldt, Neb.; Ant. Cerman, Clarkson, Neb.; Jos. Holbauer, Modale, Ia.

$100 Jest Cackley-ova cena za následující standard druhykořalek

CACKLEY'S OLD BROOK, OLD TAYLOR, GREENBRIER, YELLOW STONE, MOUNTAIN, 2 UNDE KOONS, ANNIE, INDIGMOT, OLD CROW, OLD CRUMBER RYE, SCHENLEY RYE, CLARK'S RYE WHISKY

Pivo kvart 50c, Gal. $1.25

Importované a domácí BRANDY

BRANDY

Sunkist

SUNKIST Kalifornská víno 6 let stará. Lepšího vína nemůže býti očekáváno.

Kvart 50c
Gal. $1.75

Zvláštní svátkové ceny

Zašlete nám pořadu své objednávky.

CACKLEY BROS. 16th and Capitol Avenue

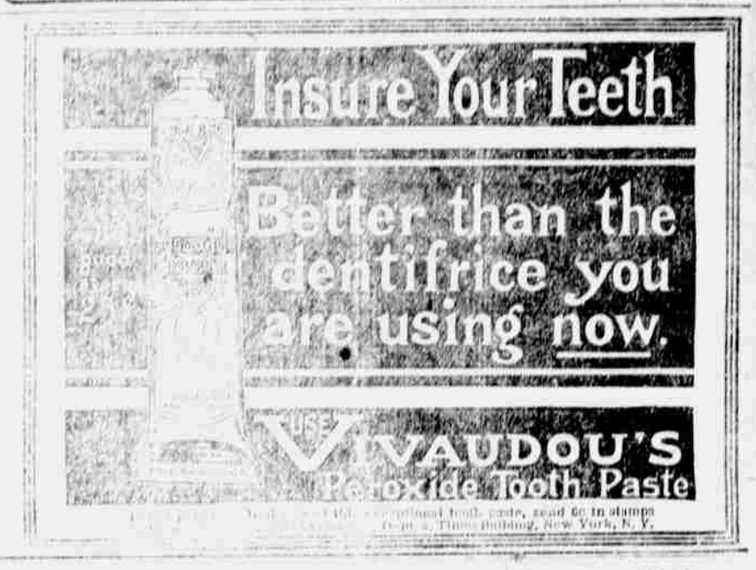

DIBELKA, FLAKS & CO.

Architekti.

Vybudovali jsme přes 200 jednotlivých budovy po celé Americe. Na veřejné budovy, jakož i obchodní domy, úřadní budovy (office buildings) a skladiště, jsme odborníci.

Největší architektická firma česká v Americe.

136 North 5th Ave., CHICAGO, ILL.

— Get rid of dandruff —

it makes the scalp itch and the hair fall out. Be wise about your hair, cultivate it, like the women in Paris do. They regularly use

ED. PINAUD'S EAU DE QUININE

the wonderful French Hair Tonic. Try it for yourself. Note its exquisite quality and fragrance. Aristocratic men and women the world over use and endorse this famous preparation. It keeps the scalp clean and white and preserves the youthful brilliancy of the hair.

Buy a 50c bottle from your dealer—or send 10c to our American Office for a trading bottle. Above all things don't neglect your hair.

PARFUMERIE ED. PINAUD, Dept. M ED. PINAUD Bldg., New York

Lékařské předpisy

Beránek & Syn

16 a William ulice.
Tel. Douglas 3350.

Moderně zařízený a největší řeznický a uzenářský závod vlastní nejstarší řezník,

V. F. KUNCL

č. 1244 So. 13th St., Omaha.

Má na skladě vždy velké zásoby čerstvého různého masa, jakož i znamenitých domácích uzenářských výrobků. Ceny levnější nežli kdekoliv jinde. Zboží možno objednati telefonem: Douglas 1198.

Oznámení úmrtí a díkůvzdání

Zálesu drahého tatínka, manžela, otce, dědečka a bratra, pana

Františka Steinochra

který skonal dne 29. listopadu 1916 ... v Lincoln, Nebraska, ve stáří 72 roků, 2 měsíců a 22 dnů, ... Františkovou a Heleną a syny: Henry, Co. E. France ... a sestru pí. W. J. Kottasovou a Dennon, Montana, ... členové Českých Beatrů, a Milligan.

Srdečné díky vzdáváme tímto ... za projevenou mu poslední poctu a laskavost prokázanou: Rodinám ... Edmunda Šťastného, F. R. Kotase, Val. Steinochra, ... Jos. Audmontovi, ... Jindra, Vojtěch Simacek, ... přání nadcházejícím za darované květiny. Rodinám Valentina Steinochra, F. R. Kotase, Ed. Šťastného, Josefa Janouška, Václava Fryčka, F. F. Slepičky, ... Freshman třídy milliganské školy, ... Hrušky, Koči, řádu Rahl, Z. Č. B. J., ... kteří se súčastnili na vypravení pogřbu a ... Norbert Svatoš a Frank Pavelka za vykonání obřadů, spolkům Řád Statečných Čechů, Z. Č. B. J., J. Č. D., R. N. of A. a A. O. U. W. za súčastnění se průvodu a p. Františku Rožánkovi, pohřebníku.

Ku konci též všem díky všem přátelům a známým, kteří se v tak hojném počtu pohřbu súčastnili a svou přítomností a projevenou soustrastí hlavně nám bol náš zmírniti. Všeho, co pro nás v té trouchlivé době bylo a učiněno, si upřímně vážíme a vřelé díky všem vzdáváme.

JOSEFA STEINOCHROVÁ, manželka, a rodina.

VÁCLAV FRYČEK, zeť.